

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstinget. № 137.

43de Møde.

Mandagen den 8de April.

(Forts.)

Kierkegaard (fortsat): Og denne Bemærkning synes vistnok at have Noget for sig; den er vel heller ikke, naar den noiere overvejes, aldeles uden Grund. Men dog turde derved ogsaa være at lægge Mærke til — forekommer det mig, — at den Høveriberettigede, der maatte have udviist saadan Mildhed og Billedlighed, han er vel ikke at tænke i Besiddelse af een høveripligtig Gaard eller af to høveripligtige Gaarde, men af et større Antal, og han maa vel heller ikke just tænkes netop fort for Afsløsningen at have tiltraadt Godset, men at have været i Besiddelse af det i en Række af Aar, og i en Række af Aar at have handlet efter disse Grundsætninger. Og i saa Fald vil det uden Tvivl i mange Tilfælde være kommet ham tilgode, med Hensyn til hvad han ellers kunde faae for sin Gaard, naar han overdrog den, at man vidste, at han var af de Husbonder, hos hvem der ikke vilde blive gjort overspændte og overdrevne Fordringer til den, der engang var bleven antagen paa en af hans Gaarde, men hos hvem en Saadan i paakommende Tilfælde kunde vente at finde Skaansel og Dverbærelse. — Det er endelig ogsaa af den ærede Ordfører blevet gjort gjældende, at i § 4 af Loven, saaledes som den foreligger efter anden Behandling, der skulde de Ord, at „Bederlaget skal fastsættes til et saadant aarligt Beløb, som Udførelsen paa anden Maade af lige saa godt Arbeide kan antages at ville koste“, — der skulde disse Ord indeholde et tilstrækkeligt Correctiv, som gjorde, at man, hvad det nærmest Foregaaende og Talen om det, den Høveriberettigede „tilkommende“ Arbeide angaaer, ikke havde at befrygte, at det skulde vorde beregnet efter en Høveriberettigeds Bogstav, hvor denne ikke var traadt

praktisk ind i Livet. Men jeg er aldeles ikke istand til at faae Die paa, hvorledes det skulde være Tilfældet. Det forekommer mig, at de Ord, „ligesaa godt Arbeide“, pege tydeligt og bestemt nok tilbage til det Foregaaende, „det ham tilkommende Arbeide“. Altsaa, Bederlaget skal beregnes til et saadant Beløb, som Udførelsen paa anden Maade af ligesaa godt Arbeide, som der staaer i den respective Høveriberettigede, maatte koste ham, hvem Arbeidet tilkommer. Jeg kan derfor ikke see rettere, end at, naar det staaer i Paragraphen, og, naar der saa bliver forelagt en Høveriberettigede, og det efter den bliver afgjort, hvad Arbeide der tilkommer den Høveriberettigede, saa har man kun at gjøre et Regnestykke over, hvad dette Arbeide kunde koste at faae gjort paa anden Maade, saaledes, at det Arbeide ogsaa bliver taget med under Beregningen, som dog bitterligt ikke havde været præsteret, men kun skrevet. Dersom jeg ikke hørte feil eller misforstod Noget, der blev yttret, da denne Sag forrige Gang var under Behandling i Thinget, af den høitærede Premierminister, saa bemærkede han, at der maa gjøres en meget bestemt Forskjel mellem Arbeide, som kan staae i Høveriberettigeden, og ikke i nogle enkelte eller saa Aar har været krævet, og Arbeide, som staaer i Høveriberettigeden, og som det aldrig mere kan være nogen Godseiers Mening og Alvor at kræve, — og det er naturligtvis egentlig og væsentlig kun dette sidste Arbeide, Talen her er om, og som det ønskes udtalt om, at der ikke skal tages Hensyn dertil ved Afsløsningen. Men det vil, mener jeg, netop ogsaa blive Folgen, naar man antager det Endringsforslag, der er stillet enten under Nr. 5 eller Nr. 6. Thi, naar det hedder, at det kommer an paa „den Nytte, den til Arbeidet Berettigede skjønnes at have havt af det ham tilkommende Arbeide“, saa vil det, hvis jeg skal oplyse Sagen med et Exempel, dog ikke kunne nægtes, at, Godseieren, fordi han ikke maaffee i 2